

Nacisté se pomstili na letcích

Blížil se rozbrásk 21. července 1944. Den předtím zažili válčící svět mnoho pohutých událostí. Rudá armáda postoupila o 210 kilometrů a pronikla až na polské území, 4. německá armáda utrpěla těžké ztráty. Říší oťásl atentát na Adolfa Hitlera a pokus o protihitlerovský puč.

NEZNÁMÁ FAKTA

Atenát provedený oberstem Von Stauffenbergem se nezdařil. Hitler vyvázl jen s malým zraněním a šokem. Téhož dne byl Von Stauffenberg zastřelen a generál Beck, strůjce puče, spáchal sebevraždu. V Německu a na jím okupovaných územích zahájili fašističtí soukromníci, jichž bylo v NSDAP na několik milionů, hon na protihitlerovské spiklence.

Hříšní nad Itálií

Časně po východu slunce začaly na letištích 15. letecké armády USA v osvobozené části Itálie přípravy na bojové lety. Kromě jiných obvyklých cílů mají těžké bombardéry 15. letecké armády 21. 7. 1944 poprvé napadnout i moskevský závod na výrobu syn-
tentických paliv, zvaný Sudeten-
landische Treibstoff Werke. Operace je plánována grandiózně. Nad cíl v severozápadní části Československa se připravují stroje 5. 49. a 304. bombardovacího Wingu. Postupně z italských základů startuje okolo 400 letounů na Mission Brux.

Cestou do střední Evropy musí plně vyzbrojené čtyřmotorové Liberatory a Flying Fortressy překonat nástrahy německé protivzdušné obrany i alpské veleho-
ry. Nad Albanií je španělská pošta, komplikované námořní dohlednosti. Velká část pranic zformova-
ných leteckých skupin se zde trhá a rozděluje na menší skupiny. Některé z nich ztrácí styk s vedoucí leteckou formací, tzv. Pathfinder (hledací cesty a cíle) a rozhodují se pro útok na sekundární, příležitostné cíle v severní Itálii. Ostatní překonávají pouťe a míří přes Rakousko k Mostu.

Již nad Ost Mark, jak Němci nazývají okupované rakouské území, jsou skupiny amerických bombardérů, rozlázněných na velkou vzdálenost, napadeny stíhači Luftwaffe. Několik B-17 Flying Fortress padá k zemi. Do boje se zapojují americké stíhačky 306. Fighter Wingu a umožňují bombardérům odpoutat se z leteckých soubojů a pokračovat k cíli. Právě v tu dobu zazněl z německého rozhlasu projev o nezdařeném puči a atentátu na milovaného vůdce. Projev Hitlerův, Göringův a Dönitzův vzbudil ve zfanatizované části německého obyvatelstva emoce a vlnu nenávisť k jakýmkoli nepřítelům vyvolené ras.

Čáry vedoucí k Mostu

Přes všechny nástrahy se letouny 15. AF nezadržitelně blížily k cíli. V několika skupinách se

jich nakonec dalo napočítat 143. Nad střední Evropou vládl krásný slunečný letní počasí.

Hlášená služba Luftwaffe pracovala rychle. Telefonními kabely se předávaly zprávy do celé Evropy o předpokládaných směrech letů spojeneckých letounů. I na stanovištích protiletadlové obrany na Mostecku se na skleněných tabulkách velitelů stá-
novišť Flaku objevily čáry směřující do středu Evropy. K Mostu.

V oblasti byl vyhlášen před-
běžný letecký poplach a zároveň s ním spěchaly osádky německých protiletadlových děl do okopů připravit se k palbě. V tu chvíli se také stalo něco, co bylo v tuto nocí dobrou neobvyklé. Začala se zvedat silná mlha. Vedení chemického komplexu v Zábluži u Mostu udělalo po prvním nále-
tu na tuto tovarnu několik opatření, aby zamezilo zaměření cíle. V okolí tovarny STW začal působit systém umělého zamě-
nění. Tím bylo ale dáno, že cíl bude sice špatně zaměřen, ale bude zasažena civilní oblast.

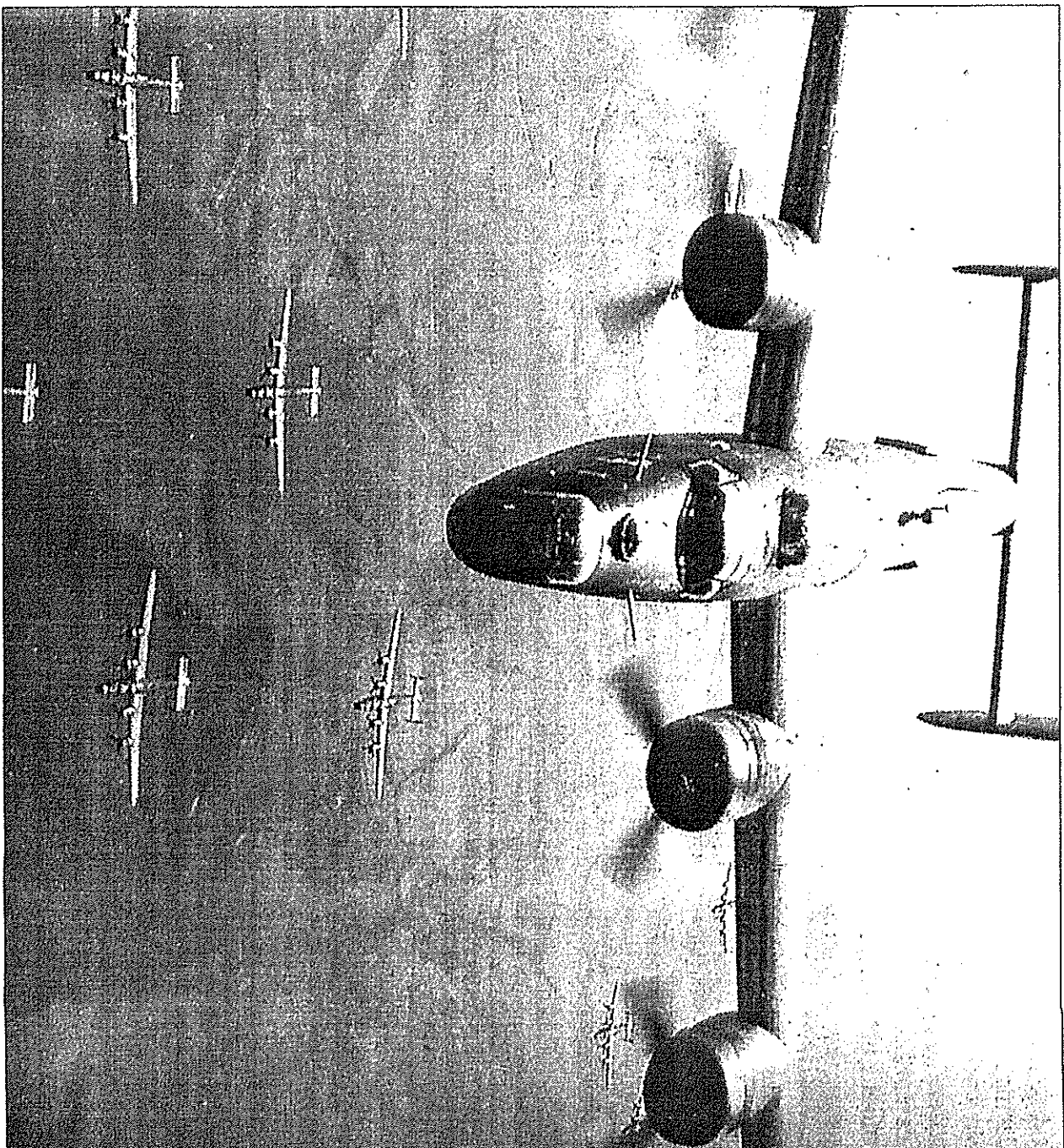
Od 12. 5. 1944, kdy při prvním náletu bránilo Mostecko jen 44 těžkých děl, byl Flak několi-
kanásobně posílen. Skvěle připraveným kanonýrům mlha ne-
vadila - jejich střelba byla navě-
děna paprsky radarů.

Smrt v troskách

Milhou nad Mosteckem pro-
svítaly sluneční paprsky, když se ozval tón sireny ohlašující akutní letecké nebezpečí. Blou-
"tmou" spěchali lidé do krytů. Začaly páít Flaky a vracející se stěpiny jejich vzbuchlých šrap-
nelů změly ve vzduchu jako po-
divné zvuky mohutných varhan.

Z dálky se začalo ozývat silné dunění při spáření bomb. To první formace letounů shazovaly svůj náklad. První následkem umělé mlhy dopadaly daleko od cíle do poli a civilní oblasti. Mlha se postupně zvedala a další for-
mace bombardérů shazovala smrtenosný náklad. Zásahy se sídly více blížily k cíli. Těžce zasa-
žena byla i baterie Flaku u Kopist, vzdálených asi jen kilometr od STW. Zároveň s nimi šlo několik řad pun do domů v Kopistech.

Ve více okolo 6000 metrů se nacházela i formace 454. BG. Je-
jí letouny B-24 Liberatorů odho-
dily puny do cílové oblasti pod-
le zaměření jejich vedoucího le-
tounu, když několik strojů bylo poškozeno pabou německých děl. Jeden z Liberatorů, pojme-
novaných osádkou Final Appro-
ach, se začal ztrácet z dohledu

Bombardéry typu B-24 Liberator míří k cíli.

ostatním letounům a padal k ze-
mi. Sedm letců vyskočilo na pa-
dácích a snaželo se k zemi - če-
kal je osud válečných zajatců -
měli relativní štěstí. Palubní in-
ženýr Tunis Gaalswyk a radista
Robert O. Finley však zůstali s
plohem Leonem Polinskim
v řitícím se letounu. Stroj dopa-
dl na pole mezi vsi Radovesice
a Mukov poblíž Bliny a vypuc-
hl. Polinskí byl vymíštěn z kabí-
ny a dopadl na zem mrtev. Ga-
alswyk a Finley zemřeli v tros-
kách. Mezitím se stále ozývaly
vypuchy bomb i střelba protile-
tadlových děl. Formace dalších
bombardérů přilétávaly ze zá-
padního směru.

Strážka ve vzduchu

Nad tvrdě a přesně bráněný
cíl se nyní blížila letadla B-24
ze 456. Bomb Group. Dvacet
pět strojů svrhlo do cílového
prostoru 60,5 tuny pun typu
GR ale zásahy se pro kouř nad
cílům nedaly pozorovat. Libera-
tory dokončili přelet cíle a ob-
racely se na zpáteční cestu.
Všichni očekávali, že se celá
formace otočí doprava, ale Ab-
létv Box zabočil vlevo, přímo
do směru nejnišší palby Fla-
ku. Bakertv Box točil prudce

vpravo, tak jak bylo původně
v plánu.

Ve 12.09 došlo k zásahu Li-
beratoru 746. Squadrony po-
jmenovaného Portky. Pilot Sid-
ney H. Brooks však stále držel
těžce poškozený stroj ve forma-
ci, která se stáčela nad Teplice-
Šanov. Ti minuty poté se le-
toun „306“ stal neovladatel-
ným, dostal se do skluzu skrz
letovou formaci a strážil se s ji-
ným letounem v Charleově Bo-
xu. Portky přešel do ploché
vývršky a zanedlouho narazil
do země. Při vzdušné kolizi
druhý, Portkym nabouraný Li-
berator explodoval přímo ve
vzduchu.

Jeho osádka ani nesačila ce-
lá opustit trosky na padácích.
Ve vzduchu se objevilo devět
otevřených padáků z obou leta-
del. Zanedlouho se snesly na
zem i trosky vzbuchlého B-24
nesoucího jiného Judy Ann ná-
sledovný letci na padácích. Od
Zeiss Werke a Písečného vrchu
v Teplicích se začala valit obla-
ka kouře z hořících trosk obou
bombardérů.

Ani pro letce na padácích
z osádky Brookse, ani pro osád-
ku Gunara Eida (pilota „Judy
Ann“) však neznamenalo dosa-
žení země to, že přejíží. Pouze 4
(1) letci z 18 nakonec přežili
a stali se válečnými zajatci podle
Ženevské konvence.

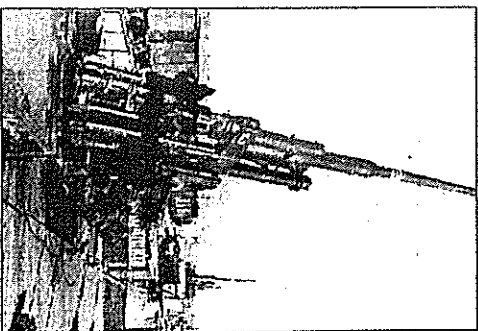
Kolem Američanů, kteří do-
padli na padácích do Teplic, se
shromáždili rozvášněný dav.
Emoce vyprovokované honem
na Hitlerovy atentátníky pod-
porované veřejnými prohláše-
ními Goebelse, Bormanna
a Himmlera, že německé oby-
vatelstvo se má s takzvanými
teroristy vypořádat samo, výsu-
tily do lynče.

Několik letců bylo na místě
ubito, jeden z letců byl zastře-
len příslušníky Reichsarbeit-
enstu (RAD), a dalšího přísluš-
níci pořádkové policie (Schutz-
polizei) přivázali k automobilu
a táždou po ulicích Teplic jej

Powelllem. Přes všechny hrůzy
to však nemělo ještě být po-
slední dějství tohoto strašlivé-
ho krvavého představení.

Další oběti lynče

Zanedlouho po odlezu sestavy
Liberatorů 456. BG od hořícího
cíle se nad oblastí objevila skupi-
na Létařících pevnosti (Flying
Fortress) 97. BG. Při přiletu nad
cíl byl protiletadlovým granátem
zasažen letoun B-17G ze 414.
Squadrony pilotovaný Johnem J.
Cunninghamem. Ten pevně dr-
žel řízení stroje s číslem 297531,
i když byl letoun těžce poškozen
a hořel. Pevnost se udržela v se-
stavě svého boxu ve výši asi

Německá protiletadlová děla byla na železničních podvozcích. Foto archiv Muzea Litvínov

8000 metrů až nad Teplice, kde
se ostatním osádkám jejich
bombardovací skupiny ztratila
z dohledu. Rychle klesala k zemi
směrem ke Krušným horám vle-
vé zatáčce jakoby zpět k bom-
bardovanému cíli. Z jejího trupu
vyskakovali postupně členové
osádky. Na padácích je vít zane-
sil na různá místa - boční stíelec
Casimer E. Milaszewski dopadl
u obce Souš, nedaleko Mostu
a podle výpovědí svědků se stal
obětí lynče; radio-opeřátor Ro-
bert W. Buchholz dopadl neda-

Foto archiv Muzea Litv

Schutzpolizei a zastřelen ra-
do týla policistou Albertem
tonem. Poté, co část osádky
skočila, stal se letoun neovl-
aditelným a explodoval ve vz-
chu. Jeho trosky dopadly
blízko vsi Krizatky poblíž
vlnova. Do téhož místa spadl
ké další letci.

Několik z nich poté vyšlo
sa vzdát se blížícím se nér-
kým ozbrojenčům. Ti však n-
jích zdvižené ruce nad hla-
reagovali střelbou. Tak pra-
podobně zahynuli pilot Johi
Cunningham a navigátor Ge-
W. Milburn, kteří byli poté
hřbeni na rozcestí poblíž m-
jejich zavraždění.

Těžce zraněn byl zadrnř s-
lec William D. Riber. Pád le-
nu sice přežil, ale zraně-
podlehl 18. 8. 1944 v tepli
nemocnici. Z Cunningham
osádky přežil druhý pilot (s-
son a další čtyři letci.

Den plný děsu končí

Nedaleko místa dopadu C-
nighamovy letající pevnosti
pod Krušnými horami por-
zvedala umělá mlha. Ze zas-
ného chemického kompl-
STW stoupal hustý kouř a z-
naly se zjišťovat škody. Ko
náleového nebezpečí byl sít
ní odhounán ve 12.54. Vec
STW konstatovalo, že zanřl
splnilo účel - uchránilo dule
závod na výrobu syntetick
paliv, kterými je zásobováno
mecké vojsko, od větších po-
zení. To, že vlastně tímto ak-
bylo obětováno civilní oby-
sivo v okolí, nikoho nezruš-
lo. Přes všechna opatření v
na tovarnu dopadlo toho
900 pun, způsobilo škody
21 200 000 říšských marek a
řadilo výrobu skoro na m-
z provozu. Následkem uměl
3100 pun mimo cíl. V obl-
zemělo 195 lidí, 22 americk
letců ze čtyř sestavených b-
bardérů v okolí Mostu n-
smrt - většina z nich byla tyr

